

కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ సంహితా

॥అథ షష్ఠ కాణ్డే షష్ఠః ప్రశ్నః॥

హరిః ఓమ్॥ సువర్గాయ వా ఏతాని లోకాయ హూయన్తే యద్దక్షిణాని ద్వాభ్యాం
గార్హపత్యే జుహోతి ద్విపాద్యజమానః ప్రతిష్ఠిత్యా ఆగ్నిధే జుహోత్యన్తరిక్ష ఏవాఽఽ క్రమతే
సదోఽభ్యైతి సువర్గమేవైనలోకజ్గమయతి సారీభ్యామృగ్భ్యాజ్గార్హపత్యే
జుహోత్యముమేవైనలోకగ్ం సమారోహయతి నయవత్యర్చాఽగ్నిధే జుహోతి సువర్గస్య
లోకస్యాఽభినీత్యై దివజ్గచ్ఛ సువః పతేతి హిరణ్యగ్ం [౧] హుతోద్గృహ్ణతి
సువర్గమేవైనలోకజ్గమయతి రూపేణ వో రూపమభ్యైమీత్యాహ రూపేణ హ్యసాగ్ం
రూపమభ్యైతి యద్ధిరణ్యేన తుథో వో విశ్వవేదా వి భజత్విత్యాహ తుథో హ స్మ వై
విశ్వవేదా దేవానాం దక్షిణా వి భజతి తేనైవైనా వి భజత్యేతత్తే అగ్ని రాధ [౨] ఐతి
సోమచ్యుతమిత్యాహ సోమచ్యుతగ్ం హ్యస్య రాధ ఐతి తన్మిత్రస్య పథా నయేత్యాహ
శాన్త్యా ఋతస్య పథా ప్రేత చన్మదక్షిణా ఇత్యాహ సత్యం వా ఋతగ్ం సత్యేనైవైనా
ఋతేన వి భజతి యజ్ఞస్య పథా సువితా నయన్తీరిత్యాహ యజ్ఞస్య హ్యేతాః పథా యన్తి
యద్దక్షిణా బ్రాహ్మణమద్య రాధ్యాస- [౩] మృషిమార్షేయమిత్యాహైష వై బ్రాహ్మణ
ఋషిరార్షేయో యః శుశ్రువాన్తస్మాదేవమాహ వి సువః పశ్య వ్యన్తరిక్షమిత్యాహ
సువర్గమేవైనం లోకం గమయతి యతస్వ సదస్యేరిత్యాహ మిత్రత్వాయాఽస్మద్దాత్రా
దేవత్రా గచ్ఛత మధుమతీః ప్ర దాతారమా విశతేత్యాహ వయమిహ ప్రదాతారః
స్మోఽస్మానముత్ర మధుమతీరా విశతేతి [౪] వాపైతదాహ హిరణ్యం దదాతి జ్యోతిరైవ
హిరణ్యజ్యోతిరేవ పురస్తాద్ధత్తే సువర్గస్య లోకస్యాఽనుఖ్యాత్యా అగ్నిధే
దదాత్యగ్నిముఖానేవర్తన్ప్రణాతి బ్రహ్మణే దదాతి ప్రసూత్యై హోత్రే దదాత్యాత్మా వా ఏష

య॒జ్ఞస్య॑ యద్యో॒తాఽతా॑నమే॒వ య॒జ్ఞస్య॑ దక్షి॒ణాభిః॑ సమ॒ర్థయ॑తి||[౫]

హి॒రణ్మ॑గ్ం రాధో॑ రాధ్యా॒సమ॑ము॒త్ర మధు॑మతీ॒రా వి॑శతే॒త్యష్టా॑త్రిగ్ంశచ॑||6.6.1||

సమి॒ష్టయ॑జూగ్ంషి॑ జుహోతి॑ య॒జ్ఞస్య॑ సమి॒ష్టైః యద్యై॑ య॒జ్ఞస్య॑ క్రూ॒రం యద్యి॑లి॒ష్టం
యద॒త్యేతి॑ యన్నా॒త్యేతి॑ యదతి॒కరోతి॑ యన్నా॒పి కరోతి॑ తదే॒వ తైః ప్రి॑ణాతి॒ నవ॑ జుహోతి॑
నవ॑ వై పురు॒షే ప్రా॑ణాః పురు॒షేణ॑ య॒జ్ఞః సం మి॒తో యా॑వాసే॒వ య॒జ్ఞస్తం॑ ప్రి॒ణాతి॑
షడ్గు॑గ్మియాణి॑ జుహోతి॑ షడ్వా॒ ఋత॑వ ఋతూ॒సేవ॑ ప్రి॒ణాతి॑ త్రీణి॑ యజూగ్ంషి॑ [౬] త్రయ॑
ఇమే॑ లోకా ఇమా॒సేవ॑ లోకాన్ప్రి॒ణాతి॑ య॒జ్ఞ య॒జ్ఞఙ్గచ్ఛ॑ య॒జ్ఞప॑తిఙ్గచ్ఛే॒త్యాహ॑
య॒జ్ఞప॑తిమే॒వై నఙ్గ॑మయతి॒ స్వాం యోని॑ఙ్గచ్ఛే॒త్యాహ॑ స్వామే॒వై నం॑ యోనిం గమయత్యే॒ష తే
యజ్ఞో॑ య॒జ్ఞప॑తే సహ॒సూక్త॑వాకః సువీ॒ర ఇ॒త్యాహ॑ యజమా॒మ ఏవ॑ వీ॒ర్యం॑ దధాతి॑
వాసి॒ష్ఠో హ సా॑త్యహ॒వ్యో దే॒వభా॑గం పప్రచ్ఛ॑ యథ్న॑ఙ్గయాన్బహు॒యాజినో॑ఽయీయజో
యజ్ఞే॑ [౭] య॒జ్ఞం ప్ర॑త్యతిష్ఠి॒పా ౩ య॒జ్ఞప॑తా ౩ వితి॒ స హో॑వాచ య॒జ్ఞప॑తావితి॒ సత్యా॑ద్యై
సృ॒గ్మయాః పరా॑ బభూ॒వురితి॑ హో॒వాచ॑ యజ్ఞే॒ వావ॑ య॒జ్ఞః ప్రతి॑ష్ఠాప్య
ఆసీ॒ద్యజ॑మానస్యా॒పరా॑భావా॒యేతి॑ దే॒వా గాతు॑విదో గాతుం విత్వా గాతుమి॒తేత్యా॑హ
య॒జ్ఞ ఏవ॑ య॒జ్ఞం ప్రతి॑ష్ఠాపయతి॒ యజ॑మానస్యా॒పరా॑భావాయ॑||[౮]

యజూగ్ంషి॑ య॒జ్ఞ ఏక॑చత్వారిగ్ంశచ॑||6.6.2||

అవభృ॑థయజూగ్ంషి॑ జుహోతి॑ యదే॒వాఽర్వా॑చీనమే॒కహో॑యనాదే॒నః కరోతి॑ తదే॒వ తైర॑వ
యజతే॒ఽపోఽవభృ॑థమపైత్యపు॒న వై వరు॑ణః సాక్షాదే॒వ వరు॑ణమ॒వ యజతే॑ వర్త॒న్మనా॑ వా
అన్వి॒త్య య॒జ్ఞగ్ం రక్షా॑గ్ంసి జి॒ఘాగ్ంస॑న్తి సా॒మ్నా ప్రస్తో॑తాన్వపైతి॒ సామ॑ వై రక్షో॒హ
రక్ష॑సామపహత్యై త్రిర్నిధ॒నము॑పైతి త్రయ॑ ఇమే॑ లోకా ఏభ్య ఏ॒వ లోకే॑భ్యో రక్షాగ్- [౯] స్యప
హన్తి॑ పురు॒షఃపురు॑షో నిధ॒నము॑పైతి పురు॒షఃపురు॑షో హి రక్ష॒స్వీ రక్ష॑సామపహత్యా

ఉ॒రుగ్ం॑ హి॒ రా॒జా వ॑రు॒ణశ్చ॑కారే॒త్యాహ॑ ప్ర॒తిష్ఠి॑త్యై శ॒తం తే॑ రా॒జన్భి॑షజః స॒హస్ర॑మి॒త్యాహ॑
భే॒షజ॑మే॒వాఽస్మై॑ క॒రోత్య॑భిష్ఠితో వ॒రుణ॑స్య పాశ ఇ॒త్యాహ॑ వ॒రుణ॑పాశమే॒వాఽభి॑ తిష్ఠతి
బ॒ర్హిర॑భి జు॒హోత్యా॑హుతీనాం ప్ర॒తిష్ఠి॑త్యా అథో అగ్ని॒వత్యే॑వ జు॒హోత్య॑పబ॒ర్హిషః
ప్ర॒యాజాన్ [౧౦] య॑జతి ప్ర॒జా వై బ॒ర్హిః ప్ర॒జా ఏ॒వ వ॑రు॒ణపా॑శాన్ము॒ఞ్చత్యా॑జ్యభాగౌ
య॑జతి య॒జ్ఞస్త్వై॑వ చక్షు॒షీ నాఽన్త॑రేతి వ॒రుణం॑ య॑జతి వ॒రుణ॑పాశాదే॒వైనం॑
ము॒ఞ్చత్య॑గ్నివ॒రుణౌ య॑జతి సాక్షాదే॒వైనం॑ వ॒రుణ॑పాశాన్ము॒ఞ్చత్య॑పబ॒ర్హిషా॑వనూయాజౌ
య॑జతి ప్ర॒జా వై బ॒ర్హిః ప్ర॒జా ఏ॒వ వ॑రు॒ణపా॑శాన్ము॒ఞ్చతి చ॑తురః ప్ర॒యాజాన్ య॑జతి
ద్వా॒వనూ॑యాజౌ ష॒ట్సం ప॑ద్యన్తే ష॒డ్వా ఋ॒తవ [౧౧] ఋ॒తుష్వై॑వ ప్ర॒తి తిష్ఠ॑త్యవభృథ
నిచ॒జ్కణే॑త్యాహ యథోది॒తమే॑వ వ॒రుణ॑మవ య॑జతే స॒ముద్రే॑ తే
హృ॒దయ॑మ॒ప్సవ॑న్తరి॒త్యాహ॑ స॒ముద్రే॑ హ్యన్త॒ర్వరు॑ణః సం త్వా విశ॒న్తోష॑ధీరుతాఽప
ఇ॒త్యాహోఽద్భి॑రే॒వైన॑మోషధీభిః స॒మ్యఞ్చం॑ దధాతి దే॒వీరా॑ప ఏ॒ష వో గ॑ర్భ ఇ॒త్యాహ॑
యథా॒యజు॑రే॒వైతత్ప॑శవో వై [౧౨] సో॒మో
య॑ద్భి॒న్దానా॑మ్భక్షయేత్పశుమాన్థాన్యద్య॒రుణస్త్యై॑నం గీ॒యాద్య॑న్న భక్షయేదపశుః
స్యా॒న్నై॒నం వ॑రు॒ణో గృ॑హ్ణీయాదుపస్పృశ్యమే॒వ పశు॑మాన్భవతి నై॒నం వ॑రు॒ణో గృ॑హ్ణీతి
ప్ర॒తియు॑తో వ॒రుణ॑స్య పాశ ఇ॒త్యాహ॑ వ॒రుణ॑పాశాదే॒వ నిర్ము॑చ్యతేఽప్రతీక్ష॒మా య॑న్తి
వ॒రుణ॑స్యాఽన్త॒రహి॑త్యా ఏ॒థోఽస్యే॑ధిషీమహి॒త్యాహ॑ స॒మిధై॑వాగ్నిం న॒మస్య॑న్త ఉ॒పాయ॑న్తి
తేజోఽసి॒ తేజో॑ మయి ధేహి॒త్యాహ॑ తేజ ఏ॒వాఽఽత్మ॑న్ధతీ||[౧౩]

రక్షాగ్ంసి ప్ర॒యాజాన్ప॑తవో వై న॒మస్య॑న్తో ద్వాదశ చ||6.6.3||

స్ఫీ॒న వే॒దిము॑ద్ధన్తి రథాక్షే॒ణ వి మి॑మీతే యూ॒పం మి॑నోతి త్రి॒వృత॑మే॒వ వజ్ర॑గ్ం స॒మ్భృత్య॑
భ్రా॒తువ్యా॑య ప్ర హ॒రతి స్పృ॑త్యై యదన్త॒ర్వేది మి॑నుయాద్దే॒వలో॑కమభి జ॒యేద్య॑ద్భహి॒ర్వేది
మ॑నుష్య॒లోకం వే॑ద్యన్తస్య స॒ంధౌ మి॑నోత్యుభ॒యోర్లో॑కయోరభిజి॒త్యా ఉ॑పరసం మి॒తాం

మి॒ను॒యా॒త్పి॒తృ॒లో॒క॒కా॒మ॒స్య॒   ర॒శ॒న॒సం   మి॒తాం   మ॒ను॒ష్య॒లో॒క॒కా॒మ॒స్య॒   చ॒షా॒ల॒సం
 మి॒తా॒మి॒న్త్రి॒య॒కా॒మ॒స్య॒   స॒ర్వా॒న్త॒న॒మా॒న్ప॒తి॒ష్ఠా॒కా॒మ॒స్య॒   యే   త్ర॒యో
 మ॒ధ్య॒మా॒స్త్తా॒న్త॒న॒మా॒న్ప॒శు॒కా॒మ॒స్త్వే॒తాన్   వా [౧౪]   అ॒ను   ప॒శ॒వ   ఉ॒ప   తి॒ష్ఠ॒న్తే   ప॒శు॒మా॒నే॒వ
 భ॒వ॒తి   వ్య॒తి॒ష॒జే॒ది॒త॒రా॒న్ప॒జ॒యే॒వై॒నం   ప॒శు॒భి॒ర్య॒తి॒ష॒జ॒తి   య॒జ్ఞా॒మ॒యే॒త   పు॒మా॒యు॒కః
 స్యా॒ది॒తి   గ॒ర్త॒మి॒తం   త॒స్య   మి॒ను॒యా॒దు॒త్త॒రా॒ర్థ్యం   వర్షి॑ష్ఠమథ   హ్ర॑సీయాగ్ంసమేషా   వై
 గ॒ర్త॒మి॒ద్య॒వై॒వం   మి॒నో॒తి   తా॒జ॒క్ర   మీ॒య॒తే   దక్షి॑ణార్థ్యం   వర్షి॑ష్ఠం
 మి॒ను॒యా॒ధ్సు॒వర్గ॑కామస్యాఽథ   హ్ర॑సీయాగ్ంసమాక్రమణమేవ   తథే॑తుం   య॒జ॒మా॒నః
 కు॒రు॒తే   సు॒వర్గ॑స్య   లో॒క॒స్య   స॒మ॒వై॒స్త్వే [౧౫]   యదే॑కస్మిన్   యూ॒పే   ద్వే   ర॒శ॒నే   ప॒రి॒వ్య॒య॒తి
 త॒స్మాదే॑కో   ద్వే   జా॒యే   వి॒న్ద॒తే   య॒న్నై॒కాగ్ం   ర॒శ॒నాం   ద్వ॒యో॒ర్యూ॒ప॒యోః   ప॒రి॒వ్య॒య॒తి
 త॒స్మా॒న్నై॒కా   ద్వా   ప॒తీ   వి॒న్ద॒తే   య॒జ్ఞా॒మ॒యే॒త   స్త్ర్య॒స్య   జా॒యే॒తే॒త్యు॒పా॒స్తే   త॒స్య
 వ్య॒తి॒ష॒జే॒ధ్స్త్రి॒వాఽస్య   జా॒య॒తే   య॒జ్ఞా॒మ॒యే॒త   పు॒మా॒న॒స్య   జా॒యే॒తే॒త్యా॒న్తం   త॒స్య   పు
 పే॒ష్ఠ॒యే॒త్ప॒మా॒నే॒వాఽస్య [౧౬]   జా॒య॒తే॒సు॒రా   వై   దే॒వా॒న్దక్షి॑ణత   ఉ॒పా॒న॒య॒న్తా॒న్దే॒వా
 ఉ॒ప॒శ॒యే॒నై॒వాఽపా॑నుదన్త   తదు॑పశయస్యోపశయత్వం   యద్దక్షి॑ణత   ఉ॒ప॒శ॒య   ఉ॒ప॒శ॒యే
 భ్రా॒తృ॒వ్యా॒ప॒ను॒త్త్వి   స॒ర్వే   వా   అ॒స్యే   యూ॒పాః   ప॒శు॒మ॒న్తోఽథో॑పశయ   ఏ॒వాఽప॒శు॒స్త॒స్య
 య॒జ॒మా॒నః   ప॒శు॒ర్య॒న్   ని॒ర్ది॒శే॒దార్తి॒మార్చే॒ద్య॒జ॒మా॒నోఽసౌ   తే   ప॒శు॒రి॒తి   ని॒ర్ది॒శే॒ద్యం
 ద్వి॒ష్ట్యా॒ద్యమే॒వ [౧౭]   ద్వే॒ష్టి   త॒మ॒స్మై   ప॒శుం   ని॒ర్ది॒శ॒తి   య॒ది   న   ద్వి॒ష్ట్యా॒దా॒ఖు॒స్తే   ప॒శు॒రి॒తి
 బ్రూ॒యా॒న్   గ్రా॒మ్యా॒న్ప॒శూన్   హి॒న॒స్తి   నాఽఽర॒ణ్యా॒న్ప॒జా॒ప॒తిః   పు॒జా   అ॒సృ॒జ॒త   సోఽన్నా॑ద్యేన
 వ్యా॒ర్థ్య॒త   స   ఏ॒తా॒మే॒కాద॑శినీమపశ్యత్తయా   వై   సోఽన్నా॑ద్యమవారున్ధ   యద్ద॑శ   యూ॒పా
 భ॒వ॒న్తి   దశా॑క్షరా   వి॒రా॒డ॒న్   వి॒రా॒డో॒వి॒రా॒జై॒వా॒న్నా॑ద్యమవ   రు॒న్ధే [౧౮]   య   ఏ॒కాద॑శః   స్త॒న
 ఏ॒వాఽస్మై   స   దు॒హ   ఏ॒వై॒నాం   తే॒న   వ॒జ్రో   వా   ఏ॒షా   సం   మీ॒య॒తే   యదే॑కాదశినీ   సే॒శ్వ॒రా
 పు॒ర॒స్తా॒త్ప్రత్య॑శ్చం   య॒జ్ఞగ్ం   సం   మ॒ర్ది॒తో॒ర్యత్పా॑త్నీవతం   మి॒నో॒తి   య॒జ్ఞ॒స్య   ప్రత్యు॑త్తబ్ధే
 స॒య॒త్వా॒య॥[౧౯]

వై సమ॑వై॒ పుమా॑నే॒వాఽస్య॑ యమే॒వ రు॑న్ధే త్రి॒గ్ంశ॑చ్ఛ||6.6.4||

ప్ర॒జాప॑తిః ప్ర॒జా అ॑స్స॒జత॑ స రి॒రిచా॑నో॒మన్య॑త స ఏ॒తామే॑కాద॒శినీ॑మప॒శ్యత్త॒యా వై స॑
ఆయు॑రిన్ద్రి॒యం వీ॒ర్య॑మా॒త్మన్న॑ధత్ ప్ర॒జా ఇ॒వ ఖ॒లు వా ఏ॒ష స॒జతే॑ యో య॒జతే॑ స
ఏ॒తర్హి॑ రి॒రిచా॑న ఇ॒వ యదే॑వైకాద॒శినీ॑ భ॒వత్యా॑యురే॒వ త॑యేన్ద్రి॒యం వీ॒ర్యం॑ య॒జమా॑న
ఆత్మ॑న్ధ॒త్తే పై॒వాఽఽగ్నీ॑యే॒న వా॑పయతి మి॒థున॑గ్ం సా॒రస్వ॑త్యా క॒రోతి॑ రే॒తః [౨౦] సా॒మ్యేన॑
దధా॑తి ప్ర॒ జన॑యతి పౌ॒ష్టేన॑ బా॒ర్హస్ప॑త్యో భ॒వతి॑ బ్ర॒హ్మ వై దే॒వానా॑ం
బ్ర॒హ్మస్ప॑తిర్బ్ర॒హ్మణై॑వాఽస్మై ప్ర॒జాః ప్ర॒ జన॑యతి వైశ్వదే॒వో భ॑వతి వైశ్వదే॒వ్యో వై ప్ర॒జాః
ప్ర॒జా ఏ॒వాఽస్మై ప్ర॒ జన॑యతీన్ద్రి॒యమే॒వైస్త్రేణా॑వ రు॒న్ధే వి॒శం మా॒రుతే॑నౌజో బ॒లమై॒న్ద్రాగ్నీ॑న
ప్ర॒స॒వాయ॑ సా॒విత్త్రో ని॑ర్వరుణ॒త్వాయ॑ వా॒రుణో మ॒ధ్యత॑ ఐ॒న్ద్రమా॑ లభతే మ॒ధ్యత॑
ఏ॒పేన్ద్రి॒యం య॒జమా॑నే దధా॑తి [౨౧] పు॒రస్తా॑దైన్ద్రి॒స్య వైశ్వదే॒వమా॑ లభతే వైశ్వదే॒వం వా
అన్న॑మన్నమే॒వ పు॒రస్తా॑ద్ధత్తే తస్మా॑త్పు॒రస్తా॑దన్నమ॒ధ్యత॑ ఐ॒న్ద్రమాల॑భ్య మా॒రుత॑మా లభతే
వి॒డ్పై మ॒రుతో వి॒శమే॒వాఽస్మా అ॒ను బధ్నా॑తి యది కా॒మయే॑త యో॒వగ॑తః సో॒ప
రు॒ధ్యతా॑ం యో॒వరు॑ద్ధః సో॒ప గ॑చ్ఛత్వి॒త్త్యైన్ద్రి॒స్య లోకే॑ వా॒రుణ॑మా లభే॒త వా॒రుణ॑స్య లోక
ఐ॒న్ద్రం [౨౨] య ఏ॒వాఽవ॑గతసో॒ప రు॒ధ్యతే॑ యో॒వరు॑ద్ధసో॒ప గ॑చ్ఛతి యది
కా॒మయే॑త ప్ర॒జా ము॒హ్యేయు॑రితి ప॒శూన్య॑తిషజే॒త్ప్రజా॑ ఏ॒వ మో॒హయ॑తి
యద॑భి॒వాహ॑తో॒పాం వా॒రుణ॑మాలభే॒త ప్ర॒జా వ॒రుణో గృ॑హ్ణీ॒యాద్ధక్షి॑ణత ఉద॑శ్చ॒మా
లభ॑తే॒పవా॑హతో॒పాం ప్ర॒జానా॑మవ॒రుణా॑గ్రాహో॒య||[౨౩]

రేతో॑ య॒జమా॑నే దధా॑తి లోక ఏ॒న్ద్రగ్ం సప్త॑త్రి॒గ్ంశ॑చ్ఛ||6.6.5||

ఇ॒న్ద్రః ప॒త్ని॒యా మ॒నుమ॑యా॒జయ॑త్తాం ప॒ర్యగ్ని॑కృ॒తాము॑ద॒స్సజ॑త్త॒యా
మ॒నురా॑ర్ధ్నోద్యత్ప॒ర్యగ్ని॑కృ॒తం పా॒త్నీవ॑తము॒ధ్స్సజ॑తి యామే॒వ

మను॑ర్ము॒ద్ధి॒మార్ధ్నో॒త్తామే॑వ॒ యజ॑మా॒న ఋ॒ధ్నోతి॑ య॒జ్ఞస్య॑ వా అప్ర॑తిష్ఠితాద్య॒జ్ఞః పరా॑
భవ॑తి య॒జ్ఞం పరా॑భవ॒ంతం యజ॑మా॒నోఽను॑ పరా॑ భవ॑తి యదాజ్యే॑న పాత్నీ॒వతగ్ం॑
సగ్గ్సా॑పయతి య॒జ్ఞస్య॑ ప్రతి॒ష్ఠిత్యై॑ య॒జ్ఞం ప్రతి॒తిష్ఠ॑ంతం యజ॑మా॒నోఽను॑ ప్రతి॒ తిష్ఠ॑తీష్ఠం
వపయా॑ [౨౪] భవ॑త్యనిష్ఠం వశయా॑ఽథ పాత్నీ॒వతేన॑ ప్ర చర॑తి తీర్థ॒ ఏవ ప్ర చర॑త్యథో
ఏతర్హ్యే॒వాఽస్య॑ యామ॑స్త్వా॒ష్ట్రో భవ॑తి త్వష్టా॒ వై రేత॑సః సిక్త॑స్య రూపా॒ణి వి కరో॑తి
తమే॑వ వృ॒షాణం॑ పత్నీ॒ష్టపి॑ సృజ॑తి సోఽస్మై॑ రూపా॒ణి వి కరో॑తి||[౨౫]

వపయా॑ షట్త్రీగ్ంశచ్చ||6.6.6||

ఘ్ను॑న్తి వా ఏత॑థోమం యద॑భిష॒ణ్యన్తి॑ యథ్సా॒మ్యో భవ॑తి యథా॑
మృతా॑యాఽనుస్తరణీ॒జ్ఘన్తి॑ తాదృగే॒వ తద్య॑దుత్తరా॒ర్థే వా మధ్యే॑ వా
జుహూ॑యాద్దే॒వతా॑భ్యః సమ॒దం దధ్యా॑ద్దక్షిణా॒ర్థే జుహో॑త్యేషా వై పిత॒ృణాం దిక్సా॑యామే॒వ
దిశి॑ పిత॒ృన్నిర॑వదయత ఉదా॒తృభ్యో హర॑న్తి సామదే॒వత్యో వై సామ్యో॑ యదే॒వ
సామృ॑శ్చమృ॒త్కుర్వ॑న్తి తస్యై॒వ స శాన్తి॑రవే- [౨౬] క్షన్తి॑ ప॒విత్రం॑ వై సామ్యో॑ ఆత్మానమే॒వ
పవ॑యన్తి య ఆత్మానం న పరి॑పశ్యేది॒తాసుః॑ స్యాద॑భిదదిజ్ఞృత్వాఽపేక్షే॒త తస్మిన్
హ్యే॒తానం॑ పరి॑పశ్యత్యథో ఆత్మానమే॒వ పవ॑యతే యో గత॑మనాః స్యాథ్సాపేక్షే॒త యస్మై
మనః॑ పరాగతం యద్వా మే అపరాగతమ్| రాజ్ఞా సోమే॒న తద్వ॑యమస్మాసు
ధారయామ॑సీతి మన ఏ॒వాఽత్మ॑న్దాధార [౨౭] న గత॑మనా భవ॑త్యప వై తృతీ॒యస॑వసే
య॒జ్ఞః క్రామ॑తీజానాదనీ॒జాన॑మభ్యాగ్నావైష్టవ్యర్చా ఘృత॑స్య యజ॑త్యగ్నిః సర్వా దే॒వతా
విష్ణు॑ర్యజ్ఞో దే॒వతా॑శ్చై॒వ య॒జ్ఞం చ దాధా॑రోపాగ్ంశు యజ॑తి మిథునత్వా॒య
బ్రహ్మ॑వాది॒నో వద॑న్తి మిత్రో య॒జ్ఞస్య॑ స్వీష్ఠం యు॒వతే॑ వరు॒ణో దురి॑ష్ఠం క్వ తర్హి॑ య॒జ్ఞః
క్వ యజ॑మా॒నో భవ॑తీతి యస్మై॒త్రావరు॑ణీం వశా॒మాల॑భతే మిత్రే॒ణైవ [౨౮] య॒జ్ఞస్య॑
స్వీష్ఠగ్ం శమ॑యతి వరు॒ణేన॑ దురి॒ష్ఠన్నాఽర్తి॑మార్చ॒తి యజ॑మా॒నో యథా॑ వై

లా॒ఙ్గ॒తే॒నో॒ర్వ॒రాం॑ ప్ర॒భి॒న్ద॒న్త్యే॒వ॒మృ॒క్సా॒మే॒ య॒జ్ఞం॑ ప్ర॒భి॒న్తో॒ య॒న్మై॒త్రా॒వ॒రు॒ణీం॑ వ॒శా॒మా॒లభ॑తే
 య॒జ్ఞా॒యై॒వ ప్ర॒భి॒న్నా॒య మ॒త్యమ॒న్వవా॒స్యతి॒ శా॒న్త్యై॒ యా॒తయా॑మా॒ని వా ఏ॒తస్య॑
 ఛ॒న్దాగ్గ్సీ॒య ఈ॒జాన॑శ్చ॒న్దసా॒మేష॑ ర॒సో య॒ద్వశా॑ య॒న్మై॒త్రా॒వ॒రు॒ణీం॑ వ॒శా॒మా॒లభ॑తే
 ఛ॒న్దాగ్గ్సీ॒వ పు॒నరా॒ ప్రి॒ణాత్య॑యా॒తయా॑మ॒త్వాయా॒థో ఛ॒న్దస్సే॒వ ర॒సన్ద॑ధాతి॥[౨౯]
 అ॒వ దా॒ధార॑ మి॒త్రేణై॑వ ప్రి॒ణాతి॑ షట్ప॥6.6.7॥

దే॒వా వా ఇ॒న్ద్రి॒యం వీ॒ర్యాం॑ ౧ వ్య॒భజ॑న్త తతో॒ యద॑త్యశి॒ష్యత॑ తదతి॒గ్రాహ్యో॑
 అభ॑వ॒న్తదతి॒గ్రాహ్యో॑ణామతి॒గ్రాహ్యత్వం॑ యదతి॒గ్రాహ్యో గృ॒హ్యన్త ఇ॒న్ద్రి॒యమే॒వ తద్వీ॒ర్యం॑
 య॒జమా॑న ఆ॒త్మన్ద॑త్తే తే॒జ ఆగ్నే॑యేసేన్ద్రి॒యమై॒స్త్రిణ॑ బ్ర॒హ్మవ॑ర్చ॒సగ్ం సౌ॒ర్యేణో॑ప॒స్తమ్భ॑నం
 వా ఏ॒తద్ద్య॒జ్ఞస్య॑ యదతి॒గ్రాహ్యోశ్చ॒క్రే పృ॒ష్ఠాని॒ యత్పృ॑ష్ఠ్యే న గృ॒హ్ణీయా॑త్ప్రా॒శ్చం య॒జ్ఞం
 పృ॒ష్ఠాని॒ సగ్ం శృ॑ణీయు॒ర్యదు॒క్థ్యే [౩౦] గృ॒హ్ణీయా॑త్ప్రత్య॒శ్చం య॒జ్ఞమతి॒గ్రాహ్యః॑ సగ్ం
 శృ॑ణీయు॒ర్విశ్వ॑జితి స॒ర్వపృ॑ష్ఠే గ్ర॒హీత॑వ్యా య॒జ్ఞస్య॑ సవీ॒ర్యత్వా॑య ప్ర॒జాప॑తిర్దే॒వేభ్యో
 య॒జ్ఞాన్వ్యాది॑శ॒థస్ ప్రి॒యాస్త॒నూర॑ప న్య॒ధత్త॑ తదతి॒గ్రాహ్యో అభ॑వ॒న్విత॑ను॒స్తస్య॑ య॒జ్ఞ
 ఇ॒త్యాహు॑ర్యస్యాతి॒గ్రాహ్యో న గృ॒హ్యన్త ఇ॒త్యప్య॑గ్నిష్టోమే గ్ర॒హీత॑వ్యా య॒జ్ఞస్య॑ సత॒నుత్వా॑య
 దే॒వతా॑ వై స॒ర్వాః స॒దృశీ॑రాస॒న్తా న వ్యా॑వృతమగచ్ఛ॒న్తే దే॒వా [౩౧] ఏ॒త
 ఏ॒తాన్మ॑హానపశ్య॒న్తానగృ॑తాఽగ్నే॒యమగ్ని॑రై॒న్ద్రమి॒న్ద్రః సౌ॒ర్యగ్ం సూ॒ర్యస్తతో॑ వై
 తే॒ఽన్యాభి॑ర్దే॒వతా॑భి॒ర్యవృ॑తమగచ్ఛ॒న్ ఏ॒తస్యై॒వం విదు॑ష ఏ॒తే గ్ర॒హ గృ॒హ్యన్తే
 వ్యా॑వృతమే॒వ పా॒పూనా॑ భ్రాతృ॒వ్యేణ॑ గచ్ఛ॒తీమే లో॒కా జ్యోతి॑ష్మ॒న్తః స॒మావ॑ద్యీ॒ర్యాః కార్యా
 ఇ॒త్యాహు॑రాగ్నే॒యేనా॑ఽస్మి॒లోకే॑ జ్యోతి॒ర్ధత్త॑ ఐ॒స్త్రిణా॑ఽన్తరి॒క్ష ఇ॒న్ద్రవా॑యా హి స॒యుజౌ
 సౌ॒ర్యేణా॑ఽము॒ష్మిలో॑కే [౩౨] జ్యోతి॒ర్ధత్తే॑ జ్యోతి॒ష్మన్తో॑స్మా ఇ॒మే లో॒కా భ॑వ॒న్తి
 స॒మావ॑ద్యీ॒ర్యాసే॒నాన్కు॑రుత ఏ॒తాన్ వై గ్ర॒హన్బ॑హ్మవి॒శ్వవ॑యసావ॒వితాం॑ తాభ్యామి॒మే
 లో॒కాః పరా॑శ్చ॒శ్చాఽర్వా॑శ్చ ప్రా॒భుర్య॑స్యై॒వం విదు॑ష ఏ॒తే గ్ర॒హ గృ॒హ్యన్తే ప్రా॑స్మా ఇ॒మే

లో॑కాః పరా॑శ్చా॒శ్చాకర్వా॑శ్చ భా॒న్తి॑॥[33]

ఉ॒న్యో దే॒వా అ॒ముష్మి॑లో॒క ఏ॒కాన్త॑ చ॒త్వారి॒గ్గంశ॑చ్ఛ॥6.6.8॥

దే॒వా వై య॒ద్యజ్ఞే॑క॒కుర్వ॑త తద॒సురా॑ అ॒కుర్వ॑త తే దే॒వా అ॒దాభ్యే॑ ఛ॒న్దాగ్ం॑సి స॒వనా॑ని
స॒మ॒స్థాప॑య॒న్తతో దే॒వా అ॒భవ॑న్పరా॒సురా॑ య॒ప్త్యేవం॑ వి॒దుషో॑క॒దాభ్యో గృ॒హ్యతే॑
భ॒వత్యా॑త్మనా పరా॒కస్య॑ భ్రా॒తృవ్యో భ॒వతి॑ య॒ద్వై దే॒వా
అ॒సురా॑నదాభ్యేనాక॒దభ్ను॑వ॒న్తదదా॑భ్యస్యాక॒దాభ్యత్వం॑ య ఏ॒వం వేద॑ ద॒భ్నోత్యే॑వ భ్రా॒తృవ్యం॑
వై॒నమ్భా॑త్తృవ్యో ద॒భ్నోత్యే- [38] షా వై ప్ర॒జాప॑తేరతి॒మోక్షిణీ॑ నామ త॒నూర్య॑దదాభ్య
ఉ॒పన॑ద్ధస్య గృ॒హ్యత్యతి॑ముక్త్యా అతి॒పాప్మా॑నం భ్రా॒తృవ్యం ము॒చ్యతే॑ య ఏ॒వం వేద॑ ఘ్ను॒న్తి
వా ఏ॒తథ్సో॑మం యద॒భిష॑ణ్వాన్తి సోమే హ॒స్యమా॑సే య॒జ్ఞో హ॒స్యతే॑ య॒జ్ఞే య॒జమా॑నో
బ్ర॒హ్మవా॑ది॒నో వద॑న్తి కిం తద్య॒జ్ఞే య॒జమా॑నః కురు॒తే యేన॑ జీ॒వన్ము॑న్త॒వర్గం లో॒కమే॑తీతి
జీ॒వగ్ర॒హో వా ఏ॒ష యదదా॑భ్యోక॒నభి॑షతస్య గృ॒హ్యతి॑ జీ॒వన్తమే॑వై॒నగ్ం సు॒వర్గం లో॒కం
గమ॑యతి వి వా ఏ॒తద్య॒జ్ఞం చి॒న్దన్తి॑ యదదాభ్యే సగ్గ్సా॒పయ॑న్త్యగ్ంశూ॒నపి॑ సృ॒జతి॑
య॒జ్ఞస్య॑ సంత॒త్యై॑॥[39]

ద॒న్వోత్య॑నభి॒షత॑స్య గృ॒హ్యత్యే॑కాన్త॒ విగ్ం॑శతిశ్చ॥6.6.9॥

దే॒వా వై ప్ర॒బాహు॑గృహ్నగృ॒త స ఏ॒తం ప్ర॒జాప॑తిరగ్ంశుమ॒పశ్య॑త్తమగీ॒త తేన॑ వై స
ఆర్ధో॒ద్యప్త్యే॑వం వి॒దుషో॑గ్ంశుర్గృ॒హ్యత॑ ఋ॒ధ్నోత్యే॑వ స॒కృద॑భిషతస్య గృ॒హ్యతి॑ స॒కృద్ధి॑
స తేనాక॒ర్ధ్నమ॑నసా గృ॒హ్యతి॑ మన ఇ॒వ హి ప్ర॒జాప॑తిః ప్ర॒జాప॑తేరాప్త్యా ఔదు॒మ్బరే॑ణ
గృ॒హ్యత్యూర్వా ఉ॒దుమ్బ॑ర ఊర్జ॒మేవా॑వ రున్ధే చ॒తుః స్ర॒క్తి భ॒వతి॑ ది॒క్ష్యే [39] వ ప్రతి॑
తిష్ఠ॒తి యో వా అగ్ం॑శోరాయతనం వేదాక॒యత॑నవాన్పవతి వామదే॒వ్యమి॑తి సామ తద్వా
అ॒స్యాక॑యతనం మనసా గాయమా॒నో గృ॒హ్యత్యాయ॑తనవాసే॒వ భ॒వతి॑

యదధ్వర్యురగ్ంశుం గృన్నార్థయేదుభాభ్యాన్నర్థేతాధ్వర్యవే చ యజమానాయ చ
యదర్థయేదుభాభ్యామృధ్యేతానవానజ్ఞహ్ణతి సైవాఽస్యర్థిర్హిరణ్యమభి వ్యనిత్యమృతం
పై హిరణ్యమాయుః ప్రాణ ఆయుషైవాఽమృతమభి ధిహోతి శతమానమ్భవతి శతాయుః
పురుషః శతేన్ద్రియ ఆయుష్యేపేన్ద్రియే ప్రతి తిష్ఠతి||[32]

దిక్ష్యనితి విగ్ంశతిశ్శ||6.6.10||

ప్రజాపతిర్దేవేభ్యో యజ్ఞాన్వ్యాదిశధ్న రిరిచానోఽమన్యత స యజ్ఞానాగ్ం పోడశధేన్ద్రియం
వీర్యమాత్మానమభి సమక్ష్పిదత్తోడశ్యభవన్న పై పోడశీ నామ యజ్ఞోఽస్తి యద్వావ
పోడశగ్గ్ స్తోత్రగ్ం పోడశగ్ం శస్త్రం తేన పోడశీ తతోడశినః పోడశిత్వం యతోడశీ
గృహ్యత ఇన్ద్రియమేవ తద్వీర్యం యజమాన ఆత్మన్ధత్తే దేవేభ్యో పై సువర్గ్ లోకో [30] న
ప్రాఽభవత్త ఏతగ్ం పోడశినమపశ్యన్తమగృహ్యత తతో పై తేభ్యః సువర్గ్ లోకః
ప్రాఽభవద్యతోడశీ గృహ్యతే సువర్గస్య లోకస్యాఽభిజిత్వా ఇన్ద్రో పై దేవానామానుజావర
ఆసీధ్న ప్రజాపతిముపాఽధావత్తస్మా ఏతగ్ం పోడశినం ప్రాఽయచ్ఛత్తమగృహ్యత తతో పై
సోఽగ్రం దేవతానాం పర్యేద్యస్యైవం విదుషః పోడశీ గృహ్యతే- [31] ఽగ్రమేవ సమానానాం
పర్యేతి ప్రాతఃసవసే గృహ్యతి వజ్రో పై పోడశీ వజ్రః ప్రాతఃసవనగ్గ్ స్వాదేవైనం యాసేర్నిర్
గృహ్యతి సవసేసవసేఽభి గృహ్యతి సవనాథ్నవనాదేవైనం ప్ర జనయతి తృతీయసవసే
పశుకామస్య గృహ్యాయాద్వజ్రో పై పోడశీ పశవస్తృతీయసవనం వజ్రేణైవాఽస్మై
తృతీయసవనాత్పశూనవ రున్ధే నోక్త్యే గృహ్యాయాత్ప్రజా పై పశవ ఉక్థాని యదుక్త్యే [32]
గృహ్యాయాత్ప్రజాం పశూనస్య నిర్దహేదతిరాత్రే పశుకామస్య గృహ్యాయాద్వజ్రో పై పోడశీ
వజ్రేణైవాఽస్మై పశూనవరుధ్య రాత్రియాపరిష్టాచ్ఛమయత్యప్యగ్నిష్టోమే రాజన్యస్య
గృహ్యాయాద్వ్యావృత్కామో హి రాజన్యో యజతే సాహ్న ఏవాఽస్మై వజ్రం గృహ్యతి స ఏనం
వజ్రో భూత్యా ఇన్ధే నిర్వా దహత్యేకవిగ్ంశగ్గ్ స్తోత్రమ్భవతి ప్రతిష్ఠిత్యై హరివచ్ఛత

ఇ॒న్ద్ర॒స్య ప్రి॒యం ధా॒మో- [౪౦] పా॒కప్నో॒తి కనీ॑యాగ్ం॒సి వై దే॒వేషు॑
 ఛన్దా॑గ్స్యాస॒శ్శా॒యాగ్స్య॑సురే॒షు తే దే॒వాః కనీ॑యసా ఛన్ద॑సా జ్యాయ॒శ్శన్దో॑భి
 వ్య॒శగ్ం॑సన్తతో వై తే॒కసు॑రాణాం లోక॑మ॒వృ॒జ్జత॑ యత్కనీ॑యసా ఛన్ద॑సా జ్యాయ॒శ్శన్దో॑భి
 వి॒శగ్ం॑సతి భ్రా॒తృ॒వ్యస్యై॒వ తల్లో॑కం వృ॒జ్జే పడ॑క్షరాణ్యతి రేచయన్తి పడ॑వా ఋత॑వ
 ఋతూ॑నేవ ప్రీ॒ణాతి చ॒త్వారి పూ॒ర్వాణ్య॑వ కల్పయన్తి [౪౧] చతు॑ష్పద ఏ॒వ ప॒శూన॑వ రు॒స్థే
 ద్వే ఉ॒త్తరే ద్వి॒పద ఏ॒వావ రు॒స్థే కను॑ష్టుభ॒మభి సం పా॑దయన్తి వాగ్వా
 అను॑ష్టుప్తస్మా॒త్ప్రాణా॑నాం వాగు॑త్తమా స॒మయా॑విషితే సూ॒ర్యే పో॑డశి॒నః
 స్తోత్ర॑ముపాకరోత్యేతస్మి॒వై లోక ఇ॒న్ద్రో వృ॒త్రమ॑హన్థా॒న్క్షాదే॑వ వజ్ర॑మృతృ॒వ్యాయ పు
 హర॑త్యరుణపిశ॒జ్గోశ్వో దక్షి॑ణైతద్వై వజ్ర॑స్య రూ॒పగ్ం సమృ॑ద్ధ్యై॥[౪౩]
 లోకో॑ విదుష॒ష్షోడశీ॑ గృ॒హ్యతే॑ యదు॒క్థ్యే ధామ॑ కల్పయన్తి సప్త॑చత్వారిగ్ంశ॒చ॥6.6.11॥
 సు॒వర్గా॑య యద్దాక్షి॒ణాని॑ సమి॒ష్టయ॑జాగ్ం॒వ్యవభృ॑థయజాగ్ం॒షి స్థ్యేన॑ ప్ర॒జాప॑తిరేకాదశి॒నీమి॒న్తః పత్ని॑యా ఘ్నున్తి దే॒వా వా
 ఇన్ద్రి॑యం వీ॒ర్య॒స్థేవా వా అదా॑భ్యో దే॒వా వై ప్ర॒బాహు॑ప్ర॒జాప॑తిరేవే॒భ్యస్ రిరి॑వాన॒ష్షోడశ॑ధైకాదశి॒||11||
 సు॒వర్గా॑య యజతి ప్ర॒జాసో॑మ్యేన గృ॒హ్ణీయా॑త్ప్రత్య॒శ్శాన్తి॑హ్మీ॒హ్మీయా॑త్ప్రజాం పశూ॑న్తి చత్వారిగ్ంశత్॥[౪౩]॥
 సు॒వర్గా॑య వజ్ర॑స్య రూ॒పగ్ం సమృ॑ద్ధ్యై॥

॥హరిః ఓమ్॥

॥శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు॥

॥ఇతి షష్ఠ కాణ్డే షష్ఠః ప్రశ్నః॥

॥షష్ఠ కాణ్డః సమాప్తః॥